

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 4.

82. ÅRGANG
21. FEBRUAR

1 9 7 0

REDAKSJONELL KOMMENTAR side 54:

Eksos og faste

DE NORDISKE BISKOPER side 55:

Blandede ekteskap

ROM OG SØLIBATET side 56:

Bispesynode i 1970?

EKSOS OG FASTE

Oslo i februar 1970 — det er ikke udelt behagelig å leve og arbeide her. Når vintersolen står lavt, kan man fra høydene rundt byen se hvordan det flyter et skittent, nesten svart teppe av røk og eksos over gatene, og en stakkars fotgjenger under dette teppet svelger porsjoner av griseriet. Videre er fortaugene enestående — glatte. Det kan ikke være noen hovedstad i denne verden hvor det simpelthen er så livsfarlig å gå mellom hjem og arbeidssted. Legene kan berette om hva det daglig fører til. Og kommer man ned på havnen, lukkes øynene helt av en pipende frosttåke fra de innerste kloakkan-samlinger. Det er forsåvidt en hel liten fasteaksjon i seg selv å forsøke å overleve med et slags smil. Om vi ikke lenger kler oss i sekk og aske, så kan vi være sikre på at det hele tiden drysset frugg av mørkt avfall ned på skuldrene våre.

Hvorfor disse dystre tanker? Jo, fordi det får under-tegnede til å fundere litt om fastetiden og det vi bruker disse ukene til. Det er ikke mulig i denne sotflekete, isvullbelagte byen bare å vende ryggen til omverdenen og meditere i den stillhet vi kan klare å finne. Det er mange ting som må gjøres, ofte tilsynelatende utakknemlige opp-gaver. Det har alltid vært katolikker som i fastetiden for eksempel har vært ekstra flinke til å besøke ensomme, syke og bitre mennesker. Men det er også andre ting som må gjøres, blant annet dette med luftforurensningene og trivselen i Oslo. Nå kan det vel hende at klokere menn enn jeg kan peke på at dette med fastetid og kamp mot tunge fyringsoljer og eksos er to forskjellige ting. At det er litt søkt å forsøke å koble dem sammen bare for å få til en kommentar. Jeg vet ikke, kanskje er det ikke så søkt som det høres ut.

Kanskje det er enormt viktig å se sammenhengen mel-lom vår tro og disse trivielle problemer? Se at vår tro også har noe med kampen mot apati og la-det-skure mentalitet å gjøre. Ved siden av andre store oppgaver for hver enkelt av oss — som aksjonen for Caritas-arbeidet i Afrika og nødvendigheten av indre besinnelse og forberedelse — kan det faktisk hende at vi i natur-vernåret 1970, i Oslo og selvfølgelig mange, mange andre steder i landet, høylydt og larmende (selv i fastetiden) burde samarbeide med alle av *god vilje* om en plan for en mer menneskevennlig februar 71.

A. R.

— det nytter forøvrig ikke å ilykte sydover.

BAKGRUNNSSTOFF OG DEBATT:

Ekteskapet og den katolske kirkelovgivning sto i sentrum for diskusjonene da Nordens katolske biskoper kom sammen til konferanse på Mariaholm. Kommunikatet fra konferansen er gjengitt på denne side, her følger et kort utdrag av notater som ble gjort av den svenske pater Lars Rooth S.J. under forhandlingene. Først bakgrunnsstoff om den nåværende lovgivningen:

«Under Konciliet kom frågan om æktenskapet opp vid olika tillfällen. Man var dels mån om att slå vakt om det kristna familjeidealet i en omvärld, som fjärrnar sig alltmer från den kristna traditionen; dels blev man uppmärksam på att den nuvarande katolska regleringen är en stöttesten i ekumeniskt hänseende.

Konciliet kom inte långt med dessa frågor, utan det var Rom som fick ta itu med problemet. 1966 gav den Heliga stolen ut en instruktion *Matrimonii sacramentum* — om ækten-skapets sakrament — med nya rikt-linjer för æktenskap mellan katoliker och ortodoxa i första hand. I sin

hållning till sk. blandäktenskap mel-lan katoliker och protestanter gjordes inga större ändringar, men man avi-serade möjligheten av särbehandling i enskilda fall. Biskoparna skulle då skriva till Rom och kunde få dispens från vissa av nuvarande bestämmel-ser.

Detta innebar inte någon ändring i kyrkolagen, utan kan ses som en övergångslösning till dess den nya lagen blivit färdig. Men det kommer att dröja länge ännu. Nästa steg blev att Rom vid den första biskopssyno-den 1967 tillfrågade biskoparna vad de tyckte om nuvarande bestämmel-ser. Skall man bibehålla kravet på

KIRKEN

vigsel inför en katolsk präst, på for-mellt hinder mot blandäktenskap, fast ge dispens på särskilda villkor, där man slår vakt mest om den ka-tolska parten? Skall man alltid in-sistera på löfte om katolsk uppfostran av barnen?

Vid omröstningen visade det sig att man i stort sett var beredd att bi-behålla nuvarande system tills vidare. Den ekumeniska aspekten gjorde dock att många var villiga att tänka sig ändringar i bestämmelserna, så att vigsel i protestantisk kyrka lättare kunde tillåtas. Biskoparna förutsatte dock att man bibehöll den nuvarande prövningen av varje fall, innan kyrkan gav sitt tillstånd till blandäkten-skap.

Mot bakgrunden av denna rund-

SLUTT-KOMMUNIKATEET

Biskopene fra Skandinavia og de nordiske land møttes til Konferanse på Mariaholm ved Oslo i dagene 25.—31. januar.

Møtet var lagt opp som en studieuke for å gi biskopene mulighet til å fordype seg i forskjellige problemstillinger. Forutsetningen var altså ikke først og fremst å finne løsningen på en rekke spørsmål og få dem ferdigbehandlet. Ved medvirkning av de biskopelige eksperter i ekteskaps spørsmål, kom de blandede ekteskap til å stå i sentrum av debatten og det ble avvatt et dokument om dette for Rom.

Den nye apostoliske delegat for Norden, Mgr. J. B. Zabkar, deltok som gjest i Konferansens første møter.

For første gang var også innbudt en representant for den katolske skandinaviske presse som deltok i samtlige møter.

Hovedtemaet for Konferansen var altså spørsmålet om de blandede ekteskap. I egne hvor det store flertall av befolkningen tilhører den evangelisk (lutherske) kirke, kan ikke de blandede ekteskap ansees som et uønsket unntak. Man stilte seg derfor det dobbelte spørsmål:

1. Hvorledes kan Kirken imøtekomme

de berettigede økumeniske krav med hensyn til de blandede ekteskap?

2. Hvorledes kan man på beste måte hjelpe katolikkene til å bevare sin trofylde og idealer med hensyn til familien?

Biskopene fastslo at det selv i Norden fantes ikke så liten innbyrdes forskjell. De ville derfor finne det ønskelig om man ved en generell nyregulering av Ekteskapslovgivningen kunne innrømme de forskjellige bispekonferanser visse muligheter til selv å ta avgjørelsene i detaljspørsmål.

De nordiske biskoper ble enige om at man først skulle se Rom om avskaffelse av ekteskaps hindringene (impedimentum mixtae religionis), så vel som en modifisering av forplikten forsåvidt det på det lokale plan kan dispenseres for denne.

Den fulle saksbehandling som ble fremkastet ved diskusjonene, skal utarbeides av en nyopprettet Kommisjon for kirkerettslige spørsmål og senere forelegges biskopene.

Man drøftet også det vanskelige spørsmål om opptagelse i Kirken av de som etter skilsmisse har giftet seg igjen og disses tillatelse til å motta sakramentene. I lignende retning hadde den danske Synode rettet en anmodning til biskopene. Uten å trekke ekteskapets

uoppløselighet i tvil, ønsket Synoden at fraskilte og gjengiftede, i det minste i enkelte tilfeller, skulle kunne gis adgang til sakramentene.

Bispekonferansen diskuterte disse spørsmål meget alvorlig og inngående. Dog var det på bakgrunn av den nåværende lovgivning ikke mulig å finne noen tilfredsstillende løsning.

Biskopene ble forelagt resultatet av et i Oslo Bispedømme avholdt Seminar om abortspørsmålet. De besluttet å ta dette temaet opp til viderebehandling på neste møte.

Det ble også drøftet en rekke spørsmål angående liturgien, så vel som forberedelsen av en senere Konferanse angående prestespørsmålet.

I TROMSØ NESTE GANG

Efter det St. Olav får opplyst er det bestemt at neste nordiske bispekonferanse skal holdes i Tromsø. Et hovedpunkt på dette møtet som holdes til sommeren blir abortproblemet.

OG EKTESKAPET

fråga på biskopssynoden skulle Rom utarbeida vidare riktlinjer. Hittills har dock ingenting nytt händ, sade biskop Martensen, som var med i Rom 1967.

«Är det riktigt att ha en lag som vill förhindra blandäktenskap?», frågade pastor Ib Andersen i sitt referat. Inte minst i vår situation, med en liten katolsk minoritet i en protestantisk omgivning, är bestämmelsen ju inte ens genomförbar. När den kom till, så vill man undvika blandäktenskap, för att de kunde utgöra en fara för katolikens tro. Men i Norden måste man skaffa dispens nästan jämt. Det finns en naturlig rätt till att gifta sig, och den måste här omfattas rätten att gifta sig med en protestant.

Det märktes att biskoparna allmänt skulle vilja ha en lag, som var mer

allmängiltig och där man inte skulle behöva arbeta med dispenser hela tiden. Då verkar ju lagen meningslös. Biskop Gran undrade dock om det går att få en lag som gäller bara lokalt, inte för hela kyrkan. Situationen är ju så olika i andra delar av världen.

Skall vi fordra vigsel i katolska kyrkan, eller kan man tänka sig att ändra den bestämmelsen? Msgr. Hylla påminde om hur kravet kommit upp. Under medeltiden var det visserligen normalt att man vigdes i kyrkan, men äktenskapet var inte ogiltigt om det ingicks på annat sätt. Nu förekom allt oftare klandestina äktenskap (det var unga som fann varandra och gifte sig hemligt medan familjen ordnat et officiellt äktenskap med ty åtföljande komplikationer). Vid kyrkomötet i Trient på 1500-talet infördes

därför vigsel inför präst och två vitnen som plikt, men lagen gällde bara där den blev kungjord (och det dröjde ända till 1909 i Tyskland!). Först genom kyrkolagen 1918 blev den allmän plikt.

Till slut refererade pater Puts från Finland om de sk. cautelae, d.v.s. de löften som skall avges om att uppfostra barnen katolskt och att den katolska partnern inte hindras i sin religionsutövning (som synes något ensidigt uttryckt i lagen). Detta har varit den stora stötestenen för många och är det fortfarande (även om den icke-katolska parten inte längre behöver avge en skriftlig försäkran, sedan intruktionen från 1966). Det skulle alltså vara fördelaktigt om man kunde avlägsna denna stötesten. Å andra sidan har det stora fördelar om problemet ställs i god tid före äktenskapet och kan lösas redan då, ty ignorera det kan man inte heller.»

(Forts. n. side.)

Dette var utgangspunktet. Temaet var ikke nytt for biskopene, men det var første gang de på denne måten tok opp problemet i hele dets bredde. Målet var å finne formuleringer som de kunne bli enige om og deretter sende som forslag til Rom. En av vanskelighetene er utvilsomt at situasjonen varierer fra land til land. Den sivile lovgivning er ikke ens i Norden. Glimt fra debatten:

Biskoparna var allmänt ense om att försöka avskaffa impedimentet, d.v.s. bestämelsen som gör att biskoparna måste ge dispens varje gång en katolik vill gifta sig med en protestant.

Men hur är det med kravet att vigas inför en katolsk präst? När man vid synoden 1967 frågade 100 representanter för världens biskopar hur de ställde sig till detta, så var det många som var beredda att avskaffa det i stället. (Det går ju faktiskt att få tillstånd i specialfall från Rom för protestantisk vigsel). Än så länge har det inte förekommit många fall i Skandinavien, men man måste tänka sig möjligheten att det blir någon ändring i framtiden. Kan man tänka sig en modell för äktenskapslagstiftningen som möjliggör detta, passar våra förhållanden och samtidigt är en hjälp för våra katoliker? Hittills har man ställt den katolska vigseln i mitten, vilket hade sina fördelar. Men kunde man tänka sig en annan modell? Här vände och vred man på möjligheterna i en debatt, som var uppfriskande förutsättningslös (vilket dock på intet sätt betyder oansvarig). Så kom man fram till ett alternativ, där tyngdpunkten skulle förläggas till undervisningen före vigseln. Men det ställer stora krav på kyrkoherden, som kanske har mycket att göra (mer i Köpenhamn än i Bodö). Betyder dessutom inte kravet på katolsk vigsel en «referensram», som är av vikt i vår omgivning?

Men börjar man på allvar leka med tanken att radikalt ändra på en bestämmelse, så inverkar det på hela den nuvarande äktenskapslagstiftningen. Man blir då tvungen att ta ställning till så många problem på en gång, och deras inbördes förhållande, att arbetsuppgifterna bara växer.

På *tisdag* e.m. sade också biskop Martensen: "Nu tror jag vi får ta oss en paus ett tag, och det kan vara lika gott att sova på problemet." Det

(Forts. s. 67.)

Å. R.:

EKSTRAORD-

Da dette ble skrevet (den 13. februar) hadde det ennå ikke funnet sted noe møte mellom pave Paul VI og den hollandske kardinal Alfrink angående de hollandske biskopers forslag om å gjøre sølibatet valgfritt for sekularprestene. Muligens er et slikt møte ikke

lenger så viktig, det er tegn som tyder på at saken allerede nå føres over i hele verdenskirkenes perspektiv. Dette kan igjen tyde på at paven kanskje overveier å kalle inn en ekstraordinær bispesynode i Roma i 1970. Enkelte tanker han offentlig fremsatte i begynnelsen av denne måneden innebærer at problemene blir drøftet i fellesskap av ham og Kirkens biskoper:

Den 1. februar sa paven i en tale til de titusener som var samlet på Petersplassen at prestenes forpliktelse til et liv i sølibat må bli beholdt i den latinske kirke. — Vi må beholde denne forpliktelsen og forsvare den, og vi må be om at Herren gir oss alle kraft til stadig dypere å forstå verdien av sølibatet og at alle, legfolk, ordensfolk og prester — stadig mer må verdsette og ære denne bestemmelsen.

Bare to dager senere offentliggjorde imidlertid Vatikanet et brev fra paven til statssekretæren, kardinal Villot som — etter min mening — neppe kan bety annet enn at pave Paul er villig til å drøfte problemet om gifte prester sett i global målestokk og i forhold til mangelen på prester på enkelte kontinenter. I talen på Petersplassen gjentar han øyensynlig som Kirkens klare overbevisning at sølibatet ikke må avskaffes — noe katolikker heller ikke strides om i dagens situasjon. I brevet til Villot, bare to dager etter dette, antyder paven selv — om enn med en klart tilkjennegitt personlig usikkerhet og store reservasjoner — temmelig drastiske muligheter som faktisk må innebære at sølibatet

Drawing it fine by John Ryan

"And the second collection is for Fr. Van der Shreek's wife, who needs a new dress to wear at Cardinal Umlaut's wedding reception . . ."

FERIEPLANER?

Kjære foreldre: Har Dere hørt Deres barn **PLYSTRE** messen?

Eller kaste seg ut i spontane, personlige diskusjoner om begrepet synd, om kjødets oppstandelse, om Kirkens rolle i verden i dag? Eller har dere tvert imot opplevd at messen for dem ofte virker som en tung, trist plikt, at religiøse spørsmål avfeies med likegyldighet; at de unge — tross alt — blir kirkefremmede — som det miljø de daglig opplever oftest er kirkefremmed?

På våre sommerleirer har jeg opplevd ungdommer plystre eller nynne ungdomsmessen eller ungdomssalmer, sett ganske normale norske 14—15 åringer fordypet i alvorlige diskusjoner uten å ense fotballbanen eller spisetider. Kanskje for første gang opplevde de troen i et miljø, et fellesskap, som tilsvarte deres utviklingstrinn og livssituasjon. De oppdaget troen — ikke som en serie dogmer, påbud og prekener — men som en *ung* livsform, et alternativ til den tomhet og ensomhetsfølelse som

INÆR SYNODE?

ikke gjennomføres for alle Kirkens prester.

I følge en Roma-korrespondent til Catholic Herald antydet paven i nevnte brev at man eventuelt måtte drøfte muligheten for å ordinere gifte menn til prester i land hvor det er stor knapphet på prester. (En talsmann for Vatikanets pressetjeneste sa etterpå at han trodde paven her tenkte på Latin-Amerika). Det må i tilfelle bli tale om menn i moden alder som har ført et eksemplarisk familie- og yrkesliv. Paven sa at han selv hadde alvorlige reservasjoner om denne saken. Dette er et spørsmål som mange biskoper hadde stilt ham, sa han, biskoper hvis iver og hengivenhet for presteskapets tradisjoner i den latinske kirken er kjent. De spør: I en situasjon hvor det er en ekstrem knapphet på prester i Kirkens tjeneste i visse områder, kan vi ikke muligens drøfte denne eventualitet?

Vi vil ikke skjule at vi har store reservasjoner når det gjelder en slik eventualitet, skriver paven. I alle tilfelle vil konsekvensene av et slikt skritt være så nye i Kirkens liv at de nøye må overveies av biskopene i enhet med Oss. Vi må hele tiden tenke på den universelle kirkes vel.

Samtidig kommer paven inn på det hollandske forslaget og ber de hollandske biskoper om på nytt å overveie sin appell. Men han lover å møte dem og drøfte situasjonen med dem i «bønn og vennskap». Det er et slikt møte kardinal Alfrink har bedt om.

Den tyske journalisten Ulrich Schwarz har forøvrig kommet med noen interessante formuleringer i et nummer av Publik. Han peker på at det han kaller den psykologiske situasjon i Kirken er kraftig forandret på grunn av det «hollandske utspillet». Sølibat-spørsmålet er imidlertid bare en del av dagens preste-krise, skriver han. I virkeligheten er det ikke først og fremst snakk om verdien av prestens sølibat, nesten alle som kritiserer regelen om forpliktende sølibat for alle prester, er enige om at selve sølibatet må bevares som en viktig del av Kirkens liv. Det som det gjelder mer er en ny-besinnelse på prestens eksistens og funksjon i dagens Kirke i det hele tatt. De synkende tall på kandidater til presteseminarene og det voksende tall av geistlige som legger ned sitt embete er de virkelige alarmsignaler i denne situasjon. Dette rører ved Kirkens livsnerve. Derfor gjelder det, mener han, kanskje at verdens-episkopatet på en synode setter problemene inn i sin rette sammenheng.

A. R.

TROEN I PRAKSIS

Tradisjonen er det som er blitt overlevert av apostlene. Den innbefatter alt det som, rotfestet i Herrens evangelium, leder Guds folk til et liv i hellighet og øker dets tro. Alt hva Kirken selv er, alt hva den tror, fører den videre i sin lære, sitt liv og sin kultus og således overleveres det til alle slektledd. Denne Tradisjon, som stammer fra apostlene, er derfor ikke noen død kapital som Kirken tviholder på som på noe en ikke må røre ved. Den er ikke noen firkantet blokk av overleverte uforanderlige formulærer. For, som det annet Vatikankonsil lærer i den dogmatiske konstitusjon om Guds åpenbaring (8), denne Tradisjon går videre i Kirken med den Helligåndens bistand.

I dette viktige utsagn beskrives Tradisjonen eller Overleveringen positivt som et utviklingens prinsipp. Det heter her at Tradisjonen utvikler seg i Kirken under den Helligåndens ledelse. Samtidig blir det nøyaktig beskrevet hvordan denne utvikling går for seg. Innsikten i det som er overlevert, enten det nå er ting eller ord,

AV PATER
D. J. BOERS

vokser såvel ved de troendes betraktning som ved deres studium, når de grunner på det i sitt hjerte. Dette med «studium» ble plasert i teksten som en velfortjent om enn forsinket hilsen til teologene. Innsikten vokser også ved en indre forståelse av de åndelige ting som de troende oppnår ved en erfaringsmessig og derfor en personlig tilegnelse. Det er ikke for ingenting at de troende har mottatt Helligåndens gave i dåpen og fermingens sakramenter! Innsikten vokser til slutt også ved deres forkynnelse som, sammen med den biskopelige suksessjon, har mottatt og bevarer Åndens nådegave i sannhetens tjeneste.

Gjennom århundredene strekker Kirken seg således stadig frem mot fyllden av den guddommelige sannhet, (Forts. n. side.)

— LES DETTE

de ofte erkjenner, men står maktesløse overfor.

I dette nummer av St. Olav finner dere en oversikt over Skoleledelsens sommertilbud til barn og ungdom. *Bliv de for dyre...* sammenlignet med det vi ellers spanderer på dem m. h. t. sportsutstyr, hobbyvirksomhet, turer osv.? *Ville han aldri falle på...* selv om dere satte ham på tanken, ga han oppmuntring, tilbød det som et ekstra sommertilbud? *Familiens ferieplaner...* kunne ikke de

kanskje forskyves litt, jenkes på — for sakens skyld?

Det er alltid et stort ansvar å være foreldre. Det er ekstra vanskelig å ha ansvaret for katolske barn og ungdommer i et ikke-katolsk miljø. *Tør vi ta ansvaret ved å overse den hjelp og støtte Kirken tilbyr gjennom sine ungdomsorganisasjoner?*

Torfinn Juell
Skoleledelsens formann.

(Se side 61.)

(Forts. fra forrige side.)

inntil Guds ord er blitt oppfylt i den og, som skrevet er, glimt og broker er svunnet fordi fullbyrdelsen har kommet. Denne det annet Vatikan-konsils lære om Tradisjonen som et utviklings prinsipp er i sannhet en ny lyd i den etter-tridentinske teologi. Det nye er at Konsilet forbinder vekst og utvikling med Tradisjonen som sådan. Den blir ikke mer bare sett på og behandlet (som det var tilfellet på Tridentinkonsilet og det første Vatikankonsil) som grunnen til trosskattens uforanderlige identitet, men også som et prinsipp eller en grunn til trosskattens vekst henimot en stadig større fylde. Nytt er også at faktorer blir spesielt nevnt: de troendes betraktning og studium av trossvirkelighetene, enten det nå er ting eller ord. Ikke minst er det nytt at Overleveringens eller Tradisjonens vekst blir tilskrevet de troendes indre tilegnelse grunnet på deres personlige erfaring av den åndelige virkelighet i Kristus. Det annet Vatikankonsils i sannhet forfriskende lære om Tradisjonen eller Overleveringen som et vekstens og utviklings prinsipp som stadig fullbyrder seg i Kirkens lære, liv og kultus, er egentlig bare en nødvendig konsekvens av dets lære om Åpenbarings vesen. I sin dogmatiske konstitusjon om den guddommelige Åpenbaring beskriver det Åpenbaringen ikke bare som en ren og skjær lære, heller ikke bare som et kompleks eller en helhet av åpenbarte sannheter, men som Guds frelseshandlen med mennesker i ord og gjerning. Som en blivende og alltid aktuell frelsesvirkelighet. Herved er veien blitt åpnet for en stadig videreføring eller overlevering av hele åpenbaringsvirkeligheten og dens vedvarende aktualisering i Kirkens liv. Men samtidig har herved Tradisjonens vekst og utvikling blitt løsnet fra en utelukkende begrepsmessig læreutvikling, hvorved problematikken vedrørende Tradisjonen for en lang tid hadde vært innskrenket og begrenset av de fleste teologer og hvorved denne problematikk hadde havnet i en bakveje. Det som er hovedsaken nå etter det annet Vatikankonsil er ikke mer å utlede alltid nye sannheter, nye dogmer, fra de såkalte eksplisitt eller klart åpenbarte sannheter, men derimot å erverve en stadig mer levende innsikt i og en stadig mer fruktbar forståelse av selve Åpenbaringsvirkeligheten til beste for hele Kirkens trosliv.

«PAVE KYRIL»

Anthony Quinn og Oskar Werner — dagen før Konklavet trer sammen for å velge en ny pave.

Med den dogmatiske konstitusjon om den guddommelige Åpenbaring har derfor insikten i denne Åpenbarings historiske karakter, som viser seg i dens vekst og utvikling nedgjennom tidene under Helligåndens ledelse i Kirkens hele trosliv, — en innsikt som i forrige århundre ble fremsatt især av Adam Möhler og Kardinal Newman — holdt sitt offisielle inntog i Kirken. Autentisk Tradisjon eller ekte Overlevering er da: troskap mot den apostoliske opprinnelse av Kirkens arvegods i lære, liv og kultus forenet med en alltid levende og aktuell trosbevissthet av hele Guds hellige folk under Helligåndens ledelse. Det er nettopp derfor at Kirkefedrene vidner om Tradisjonens eller Overleveringens «livgivende nærvær» i Kirken, hvis rikdommer, ved hjelp av hele det katolske fellesskaps betraktning, studium og indre erfaringsmessige tilegnelse, gjennomtrenger den troende og bedende Kirkes liv og praksis. Tradisjonens eller Overleveringens vekst og utvikling har selvfølgelig sin begrensning. Det det gjelder er, som det annet Vatikankonsil lærer (8), at Kirken stadig strekker seg frem mot fylden av den guddommelige Åpenbaring inntil «Guds ord» er blitt oppfylt i den. Følgelig, ikke en hvilkensomhelst ut-

vikling eller tradisjons-forming blir anerkjent som autentisk og gyldig, men bare en slik en som stammer fra Kirkens virkelig apostoliske trosarv og som finner sted under Helligåndens ledelse i troskap mot «Guds ord».

Det har stor interesse å iaktta hvordan nettopp denne forbindelse, som det annet Vatikankonsil i sin dogmatiske konstitusjon om den guddommelige Åpenbaring har lagt mellom Tradisjonen eller Overleveringen og den menneskelige tilværelses historisitet og en tidspreget uttrykksmåte, ikke bare har gjort den såkalte dogme-utvikling til en langt mer sammensatt og fascinerende foreteelse enn den før tenktes å være, men også hvordan nettopp herved dogme-utviklingens problem har undergått en inngripende forandring. Denne utvikling er herved samtidig blitt til et økumenisk problem som den katolske Kirke har felles med de andre kristne kirker og trossamfunn.

Den kjente lutherske teolog, professor Kristen Skydsgaard, kaller Overleveringen, utviklingen og utfoldelsen av Åpenbaringsinnsikten i Kirkens lære, liv og kultus, en aspekt av den romersk-katolske Overleverings-teologi som må vekke den reformatoriske teologi til alvorlig besinnelse og kritisk stillingtagen.

I OSLO I PÅSKEN?

Det er muligheter for at vi får se filmatiseringen av Morris Wests *Fiskenes sko* i Oslo denne påsken. Spørsmålet om hvorvidt skoene er blitt for trange i filmversjonen, skal vi overlate til de filmkyndige å bedømme — vi kan i alle tilfeller glede oss over Anthony Quinns spill i rollen som Kiril Lakota, erkebiskopen som frigis fra en russisk fangeleir i Sibir og blir valgt til pave i Roma. Også Laurence Oliviers versjon av diktatoren Kamenjev og Oskar Werners spill som jesuittpateren Telemond blir vel verd et kinobesøk, skulle man tro.

Morris West sendte ut sin bok under et virkelig paveskifte i Kirken, fra Johannes XXIII. til Paul VI. I historien fanget han inn noe av spenningen og oppbruddsstemningen i de årene, sikkert under inntrykk av både Konsil, Cuba-krise og nye teologiske tanker.

Om som sagt skoene virker en smule trange får de mange som leste romanen også bedømme hver for seg. Regien er ved Michael Anderson, det hele blir fortalt i farver og i det som kalles *superpanavision 70*.

(Forfatteren Morris West som internasjonalt slo gjennom med romanen *Djevelens advokat* ble født i Australia i 1916, han er katolikk og sluttet seg som voksen til ordenen Christian Brothers. Han forlot ordenen igjen under den annen verdenskrig før han hadde avlagt de endelige løfter og har siden arbeidet i radio og fjernsyn, som korrespondent for en engelsk avis ved Vatikanet og altså med sitt forfatterskap.)

Å. R.

Quinn i fangeleiren.

Ankomsten til Roma.

tyske biskopkonferansen har nettopp vedtatt å gi redaksjonen nye, vesentlige subsidier for å klare vanskelighetene.

PUBLIK ble startet av biskopene i mai 1968 for å kunne gi velunderrettet og uavhengig kommentar i sosiale og politiske og kirkelige spørsmål. På seks måneder øket opplaget fra 43 000 til 60 000

Biskopene ydet en opprinnelig støtte på 15 millioner mark, men det viste seg at summen ikke var stor nok for et slikt foretagende. Da så PUBLIK anmodet om en videre hjelp på 13 millioner mark, kom protestene, mange støttet av enkelte biskoper. Man anførte at PUBLIK var «for kritisk i tonen», «for langt mot venstre» osv., den fortjente kort sagt ikke finansiell hjelp fra Kirkens midler.

I neste omgang kom så en appell til biskopene undertegnet av 80 teologer, vitenskapsmenn og journalister hvor det ble pekt på at man uvegerlig ville skape inntrykk av at biskopene ikke likte en åpen tale i Kirken hvis PUBLIK måtte stoppe av økonomiske grunner. Man ville få inntrykk av at biskopene var engstelige for en kritisk dialog og at de var lite interessert i en objektiv debatt om dagens problemer i verden.

Bispekonferansen var imidlertid neppe i tvil: ikke bare ga den avisen de ekstra 13 millioner mark som trengtes, men man besluttet å skaffe også hjelp utover dette beløp, opptil 28 millioner. Dette betyr økonomisk trygghet frem til 1973.

PUBLIK ER REDDET

Til tross for sterk motstand fra en del tyske katolikker (biskoper, prester og legfolk) har den katolske ukeavisen PUBLIK nå øyensynlig fått arbeidsfred økonomisk to, tre år fremover.

Kardinal Döpfner sa selv at bare et mirakel kunne redde storavisen, skriver *Commonweal*. Men mirakler kan tydeligvis hende i Vest-Tyskland for den juridiske og administrative komité i den

«SIDEBLIKK»

Gyldendal har nettopp sendt ut den første samlingen av pater Hallvard Rieber-Mohns epistler i sin Fakkelserie. Tittel: Sideblikk. Ganske trefende for en mann som i ti år skrev sine Blikk-notiser i St. Olav før han gikk til andre oppgaver. Johan Borgen skriver om samlingen at paterens stil «er fullkommen fettfri, dertil oppfinnsom uten den selvhenrykthet som er kåsørens lumskeste fiende... Like som hans toleranse er naturlig, en livsholdning som tillater tydelige standpunkter.»

Her faller vi for fristelsen til å gjengi en av epistlene:

Bak rattet, foran støtfangeren.

Har De noen gang gått gjennom Oslos sentrum i rushtida, i følge med en uniformert politimann? Det innebærer jo ikke nødvendigvis arrestasjon (selv om folk skotter til en), og det har i all kriminell uskyld hendt meg. Det er en selsom opplevelse: Plutselig er Oslo ikke lenger Oslo, men noe langt i retning av København. På hvilket gebet? Det trafikkmessige! Livsfarlige hjørner er blitt så trygge at en kunne gå med lukkede øyne fra fortau til fortau, i en aura av respekt. Biler stanser høflig, der vinkes bak frontglassene, selv drosjene lar sin sneiende slalåmfart gjennom fotgjengerfeltene være. En føler seg ikke lenger øksen, med eget tyngende ansvar for v og lemmer. En er en fem år gammel gutt som holder Onkel Politi i hånden og oppdager at han effektivt holder en «de slemme» fra livet med sine gullknapper.

Forholdet mellom fotgjenger og bilist kan i Danmarks hovedstad nærme seg det hjertelige. Det ordet skal ingen kunne anvende på det tilsvarende forhold i Oslo. I København er det for det første bare en detalj i den danske livsstil, hvor sivilisert, bymessig samliv har vært en nødvendighet i århundrer og er

utviklet til smidig og smilende behag — som regel da. Men det er nettopp regelen som skaper klimaet, unntakelsen er unntakelse. Elskverdigheten kan dekke over så mangt — jo visst. Men den fungerer, og tar de skarpe hjørner og kanter ut av storbylivets harde virkelighet.

Der er dessuten dette: Bilister og fotgjengere har funnet hverandre i den eksakte anerkjennelse av gjensidige plikter og rettigheter. De gir hverandre hva de skal, sjelden mer eller mindre. Men altså med et smil. Loven er lykkens garant.

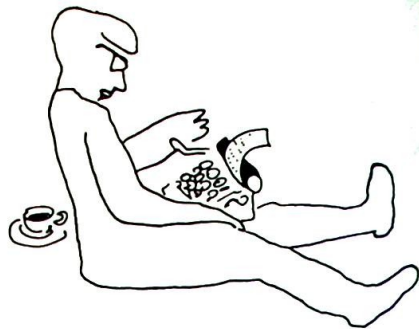
Ikke så i Oslo. Denne hovedstad på landet har ikke «bymennesker» i kontinental forstand. Naturen trenger både vegetativt og mentalt langt inn mot bykjernen, og asfaltens nett av spille-regler fungerer ikke helt i våre skaller. Både bilister og fotgjengere følger lunefulle impulser i situasjoner, hvor en i andre storbyer må handle automatisk, fordi valget står mellom trafikkreglene og døden — alltid. «Den gule streken er en vegg», heter det i Frankrike. Ikke bare i trafikkpoliets brosjyrer, men i bilistenes reflekser.

I gamle dager talte vi om «bonde i byen». Det er en unødig nedladenhet: Alle kan se at et solid folkelig flertall i vår hovedstad er trafikkmessig fremmed for storbylivet. Ikke bare uvørne ungdommer, men eldre damer og gebrekkelige herrer kaster noen forte blikk opp og ned gaten før de trøstig haster det røde lyset i møte — og blir irritert irttesatt av et bilhorn og en skremt bilist. Den kalde krigen er akseptert som mønster — en kan samme formiddag korse seg som fotgjenger over bilistenes hensynsløshet og som bilist over fotgjengerens galskap — og ha rett i begge deler. Og når én regel brytes, følger gjerne de andre med — vilkårligheten overtar.

Folk som har sett Romas sentrum ved middagstid vil kalle Oslo trafikk den rene idyllen. Men der er det ikke bare system, men adskillig humanitet i galskapen. Italienerne kjører vilt, men utrolig sikkert, med latinereens lynsnare reflekser. Jeg har sett bondekoner med levende småfe tre trøstig og umotivert ut i et asfaltfelt med seks-syv biler i bredden — hun og feet kom trygt over. Jeg har hørt en kjent norsk forfatter, som knapt har gangsyn, forklare meg, at han tillitsfullt går alene spaserturer på Corsoen: «Bilistene her ser meg. Jeg ser ingenting, men føler meg tryggere enn hjemme». Han vet nok hva han gjør, og han lever fremdeles.

Det er et fotgjengerfelt midt i Kirkeveien, på høyde med Frognerbadet. Det har tykke, hvite striper, synlige helt oppe fra Majorstua. Men når Oslo-bilisten er kommet ut av kronglet der oppe, og ser den snorrette avenyen foran seg, skal han suse fritt helt ned til Frogner plass — selv kaller han det «flyt» i trafikken. Fotgjengerne hopper seg opp på fortauskantene — regner det, skjærer de tenner. Noen demonstrerer sin rett, med livet som innsats: Det bråbremses og ristes på hodet. Det er, altfor høflig sagt, en misforståelse. I den over-

(Forts. s. 66.)

OPPLAGSTALL

■ Først et *mea culpa*. I forrige nummer skrev undertegnede noen linjer om Verdens Gangs opplagstall, det skulle jeg aldri ha gjort. VGs sjefer har ikke protestert, men redaktøren i en herværende konkurrerende middagsavis var temmelig rasende. Det tall vi har oppgitt er øyensynlig brutto om lørdagene. Og det gjør ikke VG til landets neststørste avis — dessverre eller heldigvis.

Altså en unnskyldning til den sinte konkurrenten. *Mea maxima culpa*.

ARBEIDSLIVET

■ Det hender at vi får tilsendt bladet KLAR BASUN, adresse Notodden. Bladet har sitt siste nummer blandet seg bort i arbeidslivets problemer — etter min mening ikke på en særlig overbevisende måte:

«Tok Gud feil da han bestemte at menneskene skulle arbeide 6 dager i uken? En skulle tro at Han som skapte mennesket visste hva som var best for dem. Nå har menneskene i de senere årene funnet ut at Gud har nok tatt feil her. Vi kan ikke arbeide 6 dager i uken lenger, nå har vi fått 5 dager og snart blir det kanskje 4 dager? Så spørres det da hva som er best, enten det Gud bestemte eller det menneskene bestemmer. La oss se litt nærmere på dette. Den arbeidsdag som var i «gamle» dager med 12–16 timers dag er for lang, men la oss si at en arbeider 7 eller 8 timer om dagen i 6 dager og i et normalt tempo slik at det ikke går ut over helsa vår. Et godt arbeide med tilfredshet i dette er vel en velvære både for kropp og sjel.

I dag skal det arbeides ferre dager i uken og ferre timer om dagen, men samme arbeide skal utføres som en før gjorde på 6 dager. Da blir det å arbeide under et press som ikke er bra for legemet vårt. Det medfører ofte nervepåkjenning og så får så mange denne hjerteinfarkten som er en av nåtidens største årsaker til tidens store dødsfall. Det er vel bare sigarettøykingen som krever flere døsoffer ved lungekreften. Angående hjerteinfarkt så får en kanskje leve til omkring 50 års alderen før en får denne sykdom som så ofte fører til døden eller at en blir mere eller mindre arbeidsudyktig resten av livet.

Hva er så best, enten å arbeide normalt 6 dager eller arbeide 5 dager i uken under press?»

1969

■ Katolske redaktører i De forente stater mener at Bispesynoden i Roma i oktober var «Ist In Year's News Stories».

ONSDAGS- BLIKKET

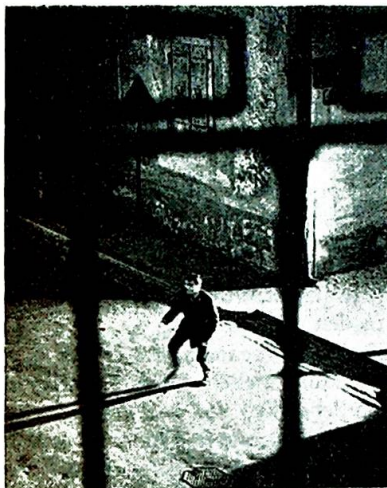
«KJÆRE SUZANNE»

■ Og med det samme vi snakker om amerikanerne: jeg har liggende et brev på mitt skrivebord fra en 29 år gammel katolsk frue i New York som gjerne vil komme i brev-kontakt med en ung norsk dame. Hun heter Suzanne A. Fuchs, er gift med tre barn og hennes adresse er:

11 Lonergan Drive — Suffern, New York 10901, USA.

DETEKTIMEN

■ Debatten om Fjernsynets *Detektive* var usedvanlig livlig. Det ble snakket om 10-åringene som måtte beskyttes, og det ble sagt ting om uansvarlighet i

ledelsen på Marienlyst. Men det avgjørende stikk tok visst høyesterettsdommer Trygve Leivestad da han ved slutten av Kringkastingsrådets møte sa omtrent dette:

— Jeg stiller meg særdeles fiendtlig overfor kriminalitet nyttet som underholdning — jeg finner det primitivt, ukultivert og umenneskelig å more seg over kriminalitet.

Og om 100 år vil vi forhåpentlig grøsse ved tanken på nettopp dette. Det er ikke bare snakk om programledelsens ansvar og mangler eller om de mindreårige — det er snakk om symptomer på en sykdom som hele den moderne verden kjemper med.

BIAFRA-HJELPEN

■ Handlet kirkene rett i Nigeria/Biafra? Per Voksø stiller spørsmålet i «Vår Kirke» (24. januar) og svarer bl. a.:

«Bak Kirkens Nødhjelps aksjon lå et enkelt resonnement: Uansett årsak og skyld, uansett resultat og konsekvenser — her er mennesker som lider, her er mennesker som dør — og vi har maten som kan hjelpe dem til å overleve. Da gjelder bare en eneste ting: å få maten inn til de sultende. Den barmhjertige samaritan dro ikke først til byen for å få klarlagt detaljer i overfallet, han bare hjalp.

Dette må være riktig — men det er ikke lett å ta skrittet fra å si at man bør hjelpe — til virkelig å få satt hjelpen inn. Det vil si å trosse nesten uoverstigelige vanskeligheter. Kirkens Nødhjelp gjorde nettopp dette. Få her hjemme aner hva det kostet av slit og anstrengelser, av midlertidige tilbakeslag og skuffelser som kunne ha knekket de fleste, av fantasi og pågangsmot. Det var også et chance-spill med ikke bare menneskeliv, men også med millioner av kroner som innsats — kroner som man oftest ikke hadde, men bare kunne håpe å få.

Kirkens Nødhjelp har vunnet respekt og beundring i hele verden. En kirke som handler, det er bildet som er vist. Sunnmøringen Elias Berge er blitt som et symbol på denne kirke, han er blitt «kjendis», ja han har klart selv å gjøre den milde «prestestemmen» populær. Fordi han lyktes. Men om det ikke hadde lyktes?

Ingen vet hvor mange menneskeliv luftbroen har reddet. Men om det bare har vært noen tusener — ja noen hundreder — så har det vært verd innsatsen.

Men Biafra var altså ikke liv laga. I de dramatiske døgn, da motstanden brøt sammen og Lagos tok over, sto kirkens menn overfor et nytt problem. De hadde brutt Nigerias blokade for å bringe hjelp. Skulle de fortsette med det etter Biafras overgivelse? Det gikk an å droppe mat fra luften selv om flyplassen var stengt. Svaret måtte bli nei. En slik aksjon ville skape for store vanskeligheter for det fortsatte hjelpearbeidet i Nigeria og kunne også ha store konsekvenser for de stater som hjelpen kom fra.

Dette siste dilemma viser imidlertid realiteter. At kirkelig hjelp ikke kan gis helt uavhengig av politiske realiteter. Kirkens Nødhjelp var offisielt nøytral i striden mellom Nigeria og Biafra. Men som forutsetning hadde den likevel at der var en myndighet, lovlig eller ulovlig, som på vegne av de nødlidende ba om assistanse. Det kan heller ikke nektes at samtidig som luftbroen ble bygget opp, vokste der frem hos de som arbeidet med den, og de journalister som fikk se den i aksjon, en sympati ikke bare med de lidende, men med den sak de led for.

Ennå er ikke teppet gått ned for tragedien i Nigeria. De nærmeste ukene vil fortelle atskillig. Da vil vi også kanskje få vite mer om det som virkelig har skjedd. Da vil også tiden være kommet for kirkene til å trekke lærdommer for fremtiden om sin rolle i situasjoner hvor

politiske konflikter og menneskelig nød er viklet i hverandre — og hvor vi ikke vet alt. I dag Biafra — og Vietnam, i morgen Etiopia eller Rhodesia. En av lærdommene må vel være at kirkene aldri kan se helt bort fra de politiske realiteter, men disse må aldri få lov til å binde hendene på den barmhjertige samaritan.»

ANDREAS LEGMANN.

SOMMERTILBUD

MARIAHOLM

JUNIORLEIR 9—13 AR

28. juni—12. juli.

Pris: kr. 250.—.

Ledere: Pater Ronald Hølscher OFM.
Pater Henk Heimeriks OFM.
Aasmund og Inger Fossum.

TENLEIR 14—17 AR

21. juni—28. juni.

Pris: kr. 150.—.

Ledere: Pastor Rudi Kessels.
Pastor Michel Beckers.
Ole Borg (DK).
Søster Liv OP.
Harald Jarning (Bromby).

NORDISK UNGDOMSTREFF

17 AR OG OPPOVER

2. august—8. august.

Pris: kr. 150.—.

Ledere: Torfinn Juell (N).
Kaj Engelhart (Sv).
Pater Marcel Taverne OFM (Sv).
Søster Mirjam CSJ (N).

Innledere:

Hans Jensen (DK).
Sr. Catharina Broome OP (Sv).
Pater Ellert Dahl OP (N).

TYSKLAND

1. HAMBURG DEUTSCH-SKANDI-
NAVISCHES GRUPPENLEITER-
SEMINAR

11. juli—20. juli.

Pris: DM 100.—.

Gesprächsführung — Werbung — Persönlichkeitsbildung - Liturgie - Freizeit (ab. 17 Jahre).

2. KOBLENZ DEUTSCH-SKANDI-
NAVISCHES FERIENSEMINAR

22. juni—4. juli.

Pris: ca. DM 150.—.

«Sozialismus in verschiedenen Formen».

Nærmere opplysninger i Katolsk Ungdom og foldere utlagt i kirkene. Påmelding innen 15. mai til Unge Norske Katolikkers Skoleledelse, Akersv. 5, Oslo 1. Praktiske opplysninger følger når påmeldingen bekreftes.

Dansk hilsen

Hr. redaktør.

Omsider får jeg taget mig sammen til at sige tak til St. Olav for den glæde, læsningen af bladet igennem mange år har givet mig.

Om det nu skyldes, at man i Norge traditionelt interesserer sig stærkere for sandheden sat på spidsen end for den pastoralt afpassede læsning for «de mange enkle trosfeller», eller om det skyldes, at det danske bispedømme aldrig har villet ofre de nødvendige penge på Katolsk Ugeblad (nu Katolsk Forum), eller om der er andre årsager, i alt fald har St. Olav i de sidste 25 år til stadighed været bedre, friskere, mere informativ og kontant end sin danske kollega. Gennem årene har jeg samlet en taknemmelighed sammen, som jeg nu, noget sent, giver udtryk.

For at vende tilbage til «de mange enkle trosfeller», som ifølge pastor Kielland Bergwitz (læserbrev i nr. 3) «kunne i højeste grad trænge til en for dem iallfald til en viss grad afpasset læsning», vil jeg sige, at disse enkle troende af TV, radio og dagblade bliver udsat for en frisk og fræk og alt andet end tilpasset påvirkning, hver dag. Skulle nu St. Olav afpasse sine informationer? sylte dem ind i mange ord, så alle blev søvnige og ingen forargede? Hvad nu, hvis disse informationer var afgørende for en dybere forståelse af evangeliet? — I praksis: hvem skulle foretage afpasningen? — kunne der ikke tænkes pastorale grunde til at stryge den citerede passus i nævnte læserbrev? Jeg er glad for, den ikke blev strøget. Jeg er glad for, at St. Olav ikke går ind for afpasset læsning. Jeg er iøvrigt glad for, at jeg kan være bekendt at have bladet liggende fremme. Jeg bliver ikke forlegen, fordi ikke-katolikker skulle finde på at læse i det. Og jeg er dybt taknemmelig overfor de redaktører, som gider pløje alverdens mere eller mindre begavede journalistik igennem for at finde kernen, og som bringer os den uden omsvøb.

Der er en ting, jeg må tilføje. Igennem 400 år har der oparbejdet sig en enorm spænding mellem Guds folk og Guds folks ledelse (det er Schillebeeckx, der har formuleret udtrykket), og nu må vi have lov at reagere. Og vi er dødstrætte af den pastorale umyndiggørelse. Vi vil faktisk ikke finde os i den. At vi i Ny Testamente sammenlignes med får er en lignelse (én eller anden har vittigt sagt, at lægfolkets pligt var at sige mææh og blive klippet.) Men der står intet i lignelsen om, at paver, biskopper og præster skal sidde og regere over de 99 får, men tværtimod at de skal fare afsted over stok og sten efter nr. 100. Vil de ikke have det besvær, kunne de have ladet være med at blive præster. Det bringer mig til at citere et andet læserbrev fra samme nr. 3 af bladet, nemlig af dr. theol. J. v. d. Burg: «Det ville være meget farlig og ødeleggende for det moralske liv dersom kirkens moralbud bare var forpligtende for dem som ved egen fornuft innser deres begrundelse». Jeg kunne forestille mig, at det religiøse liv, hvilket vel vil sige såvel den glade og begejstrede som den stædigt udholdende kærlighed til Gud og vor næste, kunne være meget farligt og ødelæggende for det moralske liv. Og hvad så? Er tilværelsens formål det moralske liv? Nej. Det moralske liv er et af midlerne, afgjort et prægtigt ét, til at nå vort mål. Men det er kun et middel. Og det er hverken tilstrækkeligt eller nødvendigt.

Foreløbig har jeg, som De ser, kun ladet mig inspirere af læserbrevene. Men det er ikke alt. Den ucensurerede information gør det tydeligt, hvilken storm Paul VI befinder sig i. Vi ser det. Selve sandheden tvinger os til at føle med denne tildels

(Forts. neste side.)

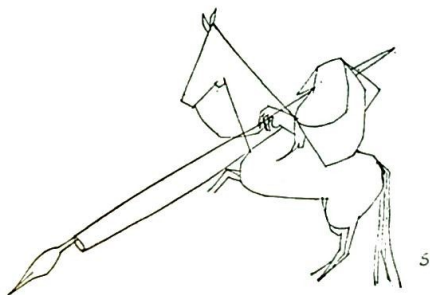
GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 15 32 44	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: <i>S. St. Ausgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården tlf. 21 214		
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eystein kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykebjerg</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94	8.15	10.30
Biskopen og prestegården, tlf. 3604		
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII	19.00 8.00	10.30 8.00
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 1392)		
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

ER DET «EN SKAM?»

Herr Redaktør.

Som forhenværende kollega udi presseyrket fant jeg å ville fortelle en aldri så liten pussighet i forbindelse med Klovneriene i nr. 3, 1969. Det har seg slik, at når jeg en sjelden gang er i Stavanger, går turen alltid innom Den Katolske Kirke — gjennom 12 år fast, og i mange år sporadisk, er det blitt en vane å se innom bokhyllene og kjøpe en del småting. Kanskje tenner jeg et lys foran Mariaalteret også. Det er så rart med det, selv om man ikke tilhører noen kirke eller religiøst samfunn. Men det var Klovnens refleksjoner omkring klisjearkivet i St. Olav som trakk frem et minne. I sin tid hadde jeg i oppdrag å organisere klisjearkivet i den avis jeg da arbeidet i. Det var en fæl jobb, så mange tusen klisjeer som gjennom årene hadde hopet seg opp. Bestemte kategorier var vanskelig å plassere, og i fortvilelse laget jeg en ekstra skuff til disse. En dag kom statsminister Einar Gerhardsen på besøk. Han ruslet omkring i avisen, stanset ved klisjearkivet og knakk plutselig sammen i hjertelig latter. Han snudde seg til meg og sa: — Ja, der havner vi alle ihop, før eller siden!

På skuffen sto nemlig: «Døde og ukurante personer.»

ensomme, tildels ulykkelige mand, til at respektere hans samvittighet, der er mere hudløs end de flestes, og til at bede for ham. Men sandheden tvinger os også til at gøre det klart for os selv, at kirken ikke er gammel, i betydningen en antikvit, at den i sin nuværende form ikke er evig, at den ikke besidder den evige sandhed, for den evige sandhed er Gud selv og kan ikke ejes, at den ikke har monopol på nogen som helst slags sandhed. I Dublins byvåben står, at stadens lykke består i borgernes lydighed: «Oboedientia civium, urbis felicitas». Dette er en påstand, der er forkert. Det fylder mig med stor glæde, at kirken, at Guds folk for tiden sparker og slår om sig.

Med de venligste hilsner, og ekstra mini-hilsen til den hyggelige klovn.

Han bladde litt i skuffen, fant Hitler og Göring og Dolfus og Mowinckel og Michelsen og Lykke Seest og Jon Flatbø — mellom andre. Rystet på hodet, ruslet videre — dypt betenkt.

Kanskje har vi grunn til å bli betenkte noen hver når vi står foran skuffen med Døde og ukurante —. Med vennlig hilsen

Sigurd Jakobsen.

Der Spiegel.

Herr Redaktør.

Nå har De sluppet katten ut av sekken. Å anbefale lesning av «Der Spiegel» anser jeg som en skam for et blad som har som undertitel: «Katolsk tidsskrift for religion og kultur».

F. J. Fishedick.

«Brødre» og «Søstre».

Av Lars Roar Langslet.

La meg kvittere med noen få ord for de to leserinnleggene i St. Olav nr. 1 i år om Sprogkommissjonen generelt og spørsmålet «brødre»/«søstre» spesielt.

Sprogkommissjonen er takknemlig for alle meningsytringer om det den har gjort. Det er et verdifullt materiale for vårt videre arbeide. I årenes løp har vi mottatt mange slike henvendelser, som er blitt drøftet og besvart av kommissjonen. Vi stiller oss alltid åpne for en fornyet drøftelse av de løsninger vi har valgt.

Jeg har fremlagt våre motiver for å oversette liturgiens *fratres* med «brødre». Vi har gått ut fra at en liturgi på norsk fremfor alt må la seg inspirere av den bibelske sprogbruk i norsk sammenheng, — og det er hevet over tvil at «brødre» her er betegnel-

(Forts. n. side.)

En
klovn

Kjære pastor Fishedick.

Ta det ikke fornærmelig opp at jeg svarer Dem i en klovnespalte — at jeg gjør det skyldes bare ønsket om å gjøre samtalen så hyggelig og menneskelig som mulig.

Jeg ser jo at De er morsk. (Leserbrev i dag.) De få brevene jeg har fått fra Dem de siste årene har visst alle vært morske. For Dem er jeg litt kjetter, litt dum, en klovn i ordets triste betydning.

Farlig også? Nepppe, De mener sikkert at De skulle gjort skikkelig katolikk av meg hvis vi fremdeles hadde arbeidet i samme hus. Tror jeg.

La nå det være som det engang er, jeg kan villig innrømme at jeg gjør dumheter, det gjør vi alle. Bringer jeg skam over Kirken med mine redaksjonelle påfunn, er jeg oppriktig lei for det. Men når det gjelder dette med *Der Spiegel* er jeg ikke så sikker på mi skyld ærlig talt:

St. Olav nevnte ikke ved navn før mennesker og publikasjoner man ikke stolte på. I dag gjør vi det. Betyr det nødvendigvis at vi har blitt slappere, lettere å lure? Jeg tror ikke det. Vi er nødt til å registerer artikler og debatt om Kirken også i aviser og magasiner vi ikke føler noen særlig beundring for. Gjorde vi ikke det, bygget vi opp igjen den ulykksalige muren som skulle beskytte Kirken fra verdens smuss. Den muren som gjorde mer skade enn nytte.

Jeg har noenlunde samme syn som Dem på *Der Spiegel*, men jeg vil ikke late som om *Der Spiegel* og enkelte andre foretagender ikke eksisterer. Der skiller vi lag.

Jeg håper at De har det forholdsvis bra, tross vinterkulde og grå skyer og slikt. Det er fært her også.

Deres, in Christo
Age Rønning.

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Arsabonnement kr. 35,—

Deres hengivne
Ove Leerbeck.
Lærer, Bagsværd.

LESERBREV -

(Forts. fra forrige side.)

sen på fellesskapet i Kristus. Dette kan neppe fullt ut forklares med sproglig fattigdom i gresk og latin: begge disse sprog har også ord for «søstre» (formelen *fratres et sorores* finnes sogar i «Missale Nidarosiense») på samme måte som norsk. Når «brødre» allikevel har beholdt sin meningsfylde på norsk, er det liten grunn til å oppgi dette enhetlige uttrykk til fordel for det to-delte «brødre og søstre», som er en religiøs sprogbruk man fortrinsvis hører i visse sekter.

Pastor Kessels' innlegg berører vidtrekkende prinsipielle problemer. Hvordan skal fortidens religiøse sprogbruk gjøres meningsfylt for moderne mennesker? Pastor Kessels kan ha adskillig rett i at ord som «nåde», «frelse», «offer» ikke blir forstått av samtidens mennesker (skjønt det ville være klokt å ta visse reservasjoner). Men det er en skinnløsning å tro at man kan kvitte seg med dette problem ved å kaste ut slike ord og erstatte dem med andre. Vi må dypere enn til det rent verbale plan. Det gjelder å gjenreise ordenes *mening*. Og det er et problem som angår katekesen og forkynnelsen, hele den kristne «pedagogikk» i videste forstand.

Liturgien har sin plass i dette bilde. Liturgiske former og uttrykk som er blitt livløse, bør vi kvitte oss med. Men før vi bruker kniven, må vi sondre omhyggelig mellom død og

skinnød. Liturgien skal også være et konkret uttrykk for *kontinuiteten* i kirkens tilbedelse og forkynnelse. Særlig i en tid som ikke nettopp virker liturgisk *nyskapende*, er det farlig uten videre å tro at alt nytt er bedre enn det gamle. Vi risikerer å utlevere oss til fattigdom og banalitet.

Vår oppgave som en *oversettelses-*kommisjon har ikke vært å *skape* en ny liturgi. Forsåvidt er vi «en påholden penn». Vi har forsøkt å finne en praktisk middelvei mellom oversettelsenes Scylla og Charybdis: Vi har prøvd å unngå latinens retoriske overflødigheter og innviklede utbroderinger, og gjengi meningen i en noe enklere, norsk stil. Men vi har også prøvd å unngå tap av viktige nyanser og talende bilder under denne forenklingsprosess. Altså et kompromiss mellom ajourføring og pietet mot originalteksten.

Resultatene kan sikkert forbedres. Også av den grunn er vi takknemlige for kommentarer til de tekster vi har levert fra oss.

Brødre og søstre.

Herr Redaktør.

St. Olavs nummer for 29. november 1969 inneholder en artikkel om den liturgiske bruk av ordet brødre som noen vil ha erstattet med ordene brødre og søstre.

Gode grunner synes for meg å tale for en slik endring i de liturgiske tekster, men jeg skal la dette ligge.

Den argumentasjon som brukes i

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5—11 september 1970.

Flyreise med fuld pension, pris fra Københavns lufthavn (Kastrup)

på hotel «Madonna» danske kr. 890,—
på sygehjemmet «Accueil Notre-Dame» » » 700,—

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.
Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser ved henvendelse til:

VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP (Danmark)

MARIAKONGREGASIONEN, OSLO

Onsdag 4. mars: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokalet. Søster Marie-Louise vil gi en orientering med lysbilder om emnet: Skapelsesberetningen før — og nå.

Alle interesserte damer er velkomne.

Ved St. Paul skole i Bergen

blir oppsigelig lærerpost ledig fra 1. juli 1970 både på barne- og ungdomstrinnet. Mulighet for deltidspost.

Lønn etter riksregulativet. Søknad med attester — også legeattest — sendes

St. Paul skole,
Nygårdsgt. 114a,
5000 Bergen
innen 15. februar.

Sct. Annæ Rejser - Pastor d'Auchamp's Rejser

Påske i Rom: 24/3—31/3. Fly: kr. 950,—.

Firenze—Assisi—Rom—Ravenna: 27/6—18/7 (22 dg) — fly — kr. 1475.—.

Rom—Sorrento—Venezia: 1/7—19/7 — tog — kr. 1375.—.

Venezia—Ravenna—Firenze: 12/9—26/9 — fly — kr. 1195.—.

Firenze—Assisi—Rom: 3/10—18/10 — fly — kr. 1195.—.

Oberammergau og Oetz: 25/7—1/8 — fly — kr. 898.—.

Oberammergau og Saalbach: 29/8—5/9 — fly — kr. 898.—.

Israel: 15 dg. — fly 2/7—16/7 + 10/9—24/9 — kr. 2250.—.

Program fåes hos:

Annie Rastrup,
Hyacintgården 15 II th.,
2300 København S.
Tel. (01) 58 74 12.

slutten av artikkelen bør imidlertid ikke stå uimotsagt. Her anføres nemlig følgende: «Har da ikke også «Brødre og søstre» status som religiøst uttrykk? Jo — i bestemte religiøse miljøer, først og fremst i visse sekter, hvor «broder» og «søster» er et tiltaleord på linje med «kamerat» i kommunistisk jargon. Jeg tror imidlertid ikke at en slik sprogbruk gir den rette stilistiske modell for vår katolske liturgi på norsk.»

Til dette er da i all korthet å si at omtalte religiøse miljøer og visse sekter omfatter Metodistkirken, Baptist-samfunnet, Pinsebevegelsen og ikke ubetydelige kretser innen Den norske kirke (navnlig bedehusfolket). I disse kretser brukes de nevnte betegnelser med selvfølgelighet. La meg bare som et lite eksempel nevne at da undertegnede i høst på vegne av Arbeidsutvalget for Bønneuken for kristen enhet skrev til biskop Odd Hagen i Metodistkirken for å få ham til å holde hovedtalen under bønneuken, så inneholdt det imøtekommende svarbrevet følgende innledning: Kjære broder... Selv hadde jeg ordlagt meg på en annen måte i mitt brev til ham,

men jeg må tilstå at jeg likte hans tiltale.

Vi som er protestantiske kristne i dette land, har ikke mye å rose oss av når det gjelder saklighet i debatt om kristelige spørsmål. Stadig vekker støtet man i den kristelige presse på eksempler hvor en sak søkes gjort mer eller mindre suspekt ved å hen-vise til «katoliserende tendens» o. l. Vi er mange som krymper oss når vi leser slikt.

Innleggene i St. Olav har i tilsvarende henseende ligget på et befriende høyt nivå. Hvorfor så dette tilbake-skrift? Hvorfor bruke sektbetegnelsen og bestemte religiøse miljøers bruk som nedsettende eksempel? Ordbruken i det av meg siterte avsnitt er ganske visst urban, men den nedsettende ten-dens er ikke til å ta feil av.

Når skal vi som kaller oss kristne i dette land holde opp å bruke hver-andre som nedsettende eksempler?

Stilistisk modell eller ikke: Er det ikke en kristen sannhet at vi alle er barn av vår himmelske Far, at Kristus er vår bror og at vi ved Ham alle er brødre og søstre?

Eivind Saxlund.

Fredagsgaven

Først og fremst må jeg takke alle som har sendt sin gave. Tilsammen har Caritas på Fredagsgavekontoen nå kr. 23 000.— Vi har altså dekket våre forpliktelser i Vietnam for 1970 og vel så det. Styret i Caritas Norge har ennå ikke tatt stand-punkt til om vi skal utvide programmet i Vietnam eller ta opp et nytt barne-program i Øst-Nigeria (Biafra) — eller danne et sikkerhetsfond slik at vi alltid kan dekke våre forpliktelser selv om Fredagsgaven skulle få en down-periode, hvilket vi må regne med kan hende. Et slikt sikkerhetsfond er kanskje lite popu-lært, selv om det kan høres fornuftig ut. Vi hører gjerne fra «Sparebøssene» om hva innehaverne synes. Eventuelle brev og forslag vil bli fremlagt på styremøte.

Fasteaksjonen 1970 er viktig i år. En (Forts. n. side.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institut		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hønefoss
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Lillestrøm
St. Franciskusøstre-nes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Trondheim
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Tønsberg
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus prestg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

G4 - 2602 - 68

Det er hygge
i en pakke Tiedemanns Gul
-fordi den smaker så godt!

TIEDEMANNS GUL
LETT
MIXTURE
2
FINT SNITT
TIEDEMANNS TOBAKSFABRIK
PRIVILEGERET 1176

TIEDEMANNS
TOBAKSFABRIK

TIEDEMANNS GUL ER GULL VERD

folder som forklarer formålet vil alle få i posten og den vil også bli utlagt i alle kirker. Jeg vil gjerne vi skulle samle våre anstrengelser om dette formålet. La Fredagsgaven hvile i fastetiden og la alle de 400 sparebøssene brukes til fasteaksjonen! Også i Uganda vil mange syke og underernærte barn da få glede av offeret, gjennom poliklinikkens barneavdeling.

Igrunnen ville jeg gjerne høre fra dere av og til om hva dere synes om denne nye måten å praktisere fredagsfasten på. Er den bedre enn avhold fra kjøttmat? Eller går fredagens tradisjonelle forbindelse med Jesu Korsoffer litt etter litt i glemmeboken?

Intet ville være bedre enn om vi hver dag kunne fornekte oss noe for å hjelpe andre. Men et slikt ideal hører vel fremtiden til. Foreløbig ville jeg være glad om alle gjorde en liten anstrengelse hver fredag og i hele fastetiden.

Inntil neste gang: Til lykke med fastetiden. La sparebøssene stå fremme hver dag, til glede for Ugandas ulykkelige.

Harald Taxt.
Caritas-leder.

ST. OLAV'S REDAKSJON

KONTORTID:
Etter kl. 13.

Sideblikk . . .

(Forts. fra s. 60.)

belastede København-trafikken er én — én eneste! fotgjenger som trer ut i ett av «sine» avmerkede felter jevngodt med et stoppsignal til mannen bak rattet. I Oslo kan det jevnlig bety fire uker på Ullevål eller verre.

Må det være slik? Også hos oss er trafikken en del av livsstilen og folkelynnet: Trafikk er uttrykt psykologi. Det har kostet noen menneskeliv i denne byen at nordmenn flest misliker og ubevisst hevner seg på storbylivet ved å te seg som om de hadde plass og frihet som på landet. Det er ikke engang korttenkt — det er slett ikke tenkt overhodet. Og står i et talende misforhold

til dette faktum: Personlige sjokkskader hos folk som har forvoldt alvorlig trafikk-ulykker er trolig hyppigere her til lands enn mange andre steder — vi tar ikke lett på andres og eget liv. Og vi har en lovgivning vedrørende promillekjøring som alle, også de irriterte godt vet bør være drakonisk streng. Hva vi ofte mangler, er egenskaper som ligger på denne siden av tragedien: Litt vennlig fantasi og omsorg for mennesker som bokstavelig talt kommer i veien for oss, og det i sin gode rett.

Den katolske kirke, som i sin sjelsorg ofte har vært mer livsnær enn i sin tale, har forlenget gjort trafikk-kulturen til en samvittighetssak for skriftestolen — og mangelen på en slik kultur til en synd. Men kirken har så visst ikke noe monopol på moral og menneskelighet — andre må også forutsettes å kunne gå i seg selv.

Ett av våre folkeeventyr forteller om en maktglad prest som skrek «Av veien! Av veiené Her kommer presten!» når han var ute og kjørte i karjol. Det kom han en dag ikke så godt fra, men det var altså i enevoldsmaktens dager: Han

MØRLAND-SKO

Tlf. 22 802

Selvvalgsforretning

OLAV SLAATTENE

Blomsterforretning. Begravelsesbyrå

Tlf. 21 958
Havstad, Arendal

BYGGMESTER HANS NILSEN

Neset 362
Arendal
Tlf. 22 647

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

BERGEN

**Gode
Bergens-
firmaer**

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

NYGÅRDSGT. 19

MØHLENPRIS BAKERI

S. Aakre

Tlf. 11 616

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstyersforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

VEDSTÅ · HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

ble degradert til klokker, og hans klokker ble prest i stedet. Ikke er det en ulykke å bli klokker, og ikke ville Den norske kirkes geistlighet bli betryggende rekruttert blant rasende og forurettede fotgjengere i Kirkeveien. Eventyrets visdom er med andre ord begrenset. Men et korn av sannhet med dagsaktuell appell er der jo i dette: Vekst i kultur skulle være en vekst i ansvar og hensynsfullhet. Annerledes sagt. Det egentlige statussymbolet er *ikke* den nypusede bilen, Folkevogn eller Mercedes. Det er *bruken* av den. Bilfabrikkene leverer ikke kultur og menneskelighet. Den kommer fra hjertet.

Kirken og ...

(Forts. fra s. 56.)

betyder dock på intet sätt att det blev allmän fritid — man tog upp ett annat diskussionsämne i stället.

Biskop Gran var i Oslo samma morgon, för att beledsaga delegaten vid dennes första besök hos kung

Olav. Diplomati är en svår konst. Samtalet skulle försiggå på franska. Delegaten talar närmare tio språk, men inte engelska.

På kvällen tar vi faktiskt det litet lugnare. Det finns en TV, där man ser det svenska programmet, men inte det norska (i Norge tycker man svensk TV är fantastiskt bra, åtminstone i jämförelse). Men TV-1 är så kulturell och informativ varje kväll, den lämpar sig inte alls för avkoppling. Så jag accepterar gärna biskop Vershurens inbjudan att spela pingpong med honom. Det är skönt att få litet motion också efter allt stillasittande. Synd att jag inte fick ett foto av honom i skjortärmarna med racketen i högsta hugg. Sådant stärker katolikernas tro mer än auktoritativa utläggningar av läran...

Diskussionen om blandäktenskapet är i full gång igen. Nu försöker man sig fram på andra vägar och kommer

före lunch fram till det förslag, som så småningom omtalas i slutkommunikén. Men än så länge är det bara förslag. Man överlåter alltså åt experterna att sätta sig ned och utarbeta ett förslag, som diskuteras vidare — först sedan kan man ta slutgiltig ställning till saken och klubba den text, som skall bli skrivelsen till Rom. Går den igenom, innebär det inte så stora förändringar. Man skulle då inte längre behöva fråga om lov, för att gifta sig med en protestant. Frågan om vigsel skulle kunna ske på annat sätt än inför en katolsk präst, skulle då avgöras av biskopen, ej från Rom, skriver pater Rooth.

40 ÅRS TJENESTE

Pater Gerard Beckhoven i Fredrikstad har et jubileum den 24. i denne måneden, det er da 40 år siden han ble ordinert. Vi gratulerer.

OSLO		
<p>Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL For sykehusene</p> <p>KNUT JUUL CHRISTIANSEN</p> <p>Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tifgr.adr.: RUSTRIKNUT</p>	<p style="text-align: center;"><i>Joh. Weydahl & Co</i></p> <p style="text-align: center;">Oslo - Centralb. 68 18 07</p>	<p style="text-align: center;">KAFFE</p> <p style="text-align: center;">og HERMETIKK en gros</p>
<p>TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE</p> <p>Kaj Munks vei 41, Oslo 8 Tlf. 23 02 40</p>	<p style="text-align: center;">THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI</p> <p style="text-align: center;">Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>	<div style="border: 2px solid black; padding: 5px;"> <p style="text-align: center;">KVALITET I KJØTT, FLESK OG PØLSEVARER</p> <p style="text-align: center;">Jens J. Andersen</p> <p style="text-align: center;">TØYENGT. 2. Oslo</p> </div>
<p>Allslags snekkerarbeid utføres</p> <p>REIDAR MYRVOLD & SØN</p> <p>Gladsvai 23, Grefsen Tlf. 21 18 32</p>	<p style="text-align: center;">C. Tennant Sons & Co. A.s</p> <p style="text-align: center;">Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94</p>	
<p>Byggevarer - Beslag - Ovner Verktøy - Fliser - Linoleum Tapeter - Farvehandelvarer Kjøkkenutstyr</p> <p style="text-align: center;">THIIS & CO. A/S</p> <p>Haakon VII's gt. 1, Oslo Sentralbord 41 77 30</p>	<p style="text-align: center;">T. S. JACOBSEN</p> <p style="text-align: center;">BEGRAVELSESBYRÅ</p> <p style="text-align: center;">Ullevålsvn. 1 - Oslo</p> <p>Tlf. 20 79 06 - 20 79 05 Privat 55 77 87 - 69 43 72</p>	<div style="border: 2px solid black; padding: 5px;"> <p style="text-align: center;">NEBB</p> <p style="text-align: center;"><i>Stedet for alt elektrisk</i></p> <p style="text-align: center;">ØVRE SLOTISGATE 8. OSLO</p> </div>

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

SMITH I KRIGEN

Denne filmen fikk en forhåndsomtale i denne spalten da den for en tid siden ble vist i England. Nå er den kommet til Norge og det kan være grunn til å gi den en ekstra kommentar. Det er en anti-krigsfilm, — av en meget spesiell type. For en gangs skyld er det ikke gjennom voldsskildringer at krigens grusomme menigsløshet skal avsløres. — Vi ser knapt noen død for alvor i filmen. Den utgir seg istedet for et «spill» og emnet for spillet er den første verdenskrig. Aktørene er de verdensfjerne diplomater og stivnede statsoverhoder som utløser tragedien, de tåpelige generaler som holder den igang og ikke minst deres offere, de helt alminnelige menneskene, her representert gjennom familien Smith, som blåøyde lar seg føre til slaktebenken. Men hovedpersonen forblir dog krigen selv i all sin absurditet, den som manipulerer menneskene som viljeløse marionetter i sin grusomme lek. Det hele fremstilles i revys form, og melodiene er verdenskrigens egne sanger: sentimentale, sjåvinistiske, bittert ironiske. Satiren er kraftig, tendensøs og ofte grovt urettferdig, men alltid med saftig poeng.

Filmene er blitt et langt mer nuansert produkt enn Joan Littlewoods og Theatre Workshops opprinnelige «musical». Richard Attenborough har gitt stykket større bredde, menneskelighet og derfor også større patos. Han har dessuten beriket opplegget med flere glimrende innfall. Et av de beste er kanskje tanken om å gjøre

Brighton Pier, den typiske engelske kystbys utstikker — et slags flytende tivoli til folkeforlystelse — til den frivole rammen for krigsspillet. Dette svevende fatamorgana av indisk spir og kupler gir akkurat det rette uvirkelighetsskjær til den lek som der skal utspilles.

Opptakten finner sted en skinnende augustdag i 1914. Militærorkesteret bruser, de sommerkleddede gjestene stimler sammen, «Spillet» åpner sine dører. I luken skimter vi øverstkommanderende, general Sir Douglas Haigs ærlige ansikt. Han deler ut billettene til familien Smiths tallrike medlemmer og gir dermed også de fem-seks mannfolkene deres adgangstegn til evigheten.

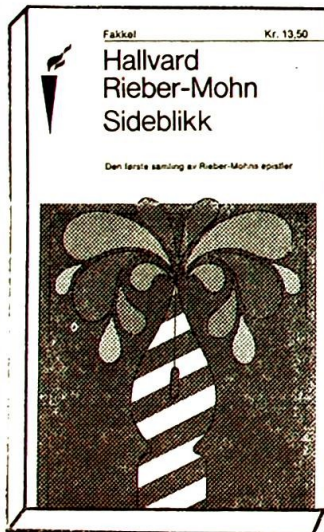
Det første tablå viser oss Europas fyrstehus samlet foran kameraet. Fotografen knipser, et skudd faller, og langsomt, med dukkens vidåpne øyne, segner erkehertug Franz Ferdinand og gemalinen om på salongens staselige teppe. Straks tar monarkene sjakkmessig oppstilling på Europakartet og utfordrer hverandre, mens diplomatene utfolder en febrilsk aktivitet; så går partene ut i kulissene til hver sin kant, tre kakikleddede soldater ruller kartet sammen, krigsspillet er satt og den blodige virkelighet tar til.

Filmene er full av slike innfall, humoristiske, nifse og dypt gripende om hverandre. Kanskje det vi vil huske best er det siste mektige bilde av de ti tusen hvite kors på en nordfransk mark og noen kvinner og barn som søker seg frem over gravene.

Englands beste skuespillere har medvirket. Særlig gode er Maggie Smith som revysangerinne og John Mills som Haig. Aller best er allikevel de nesten ukjente aktører som fremstiller i sin sympatiske alminnelighet familien Smiths forskjellige medlemmer.

E. D.

Åndelige vitaminpiller!

Den første samling av Rieber-Mohns epistler

En Fakkelt-bok

kr. 13,50

Gyldendal

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M., Mirjam Knollmüller C.S.J.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år, kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.